

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA.410.013.01.2016
P/16/022

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/022 – Ochrona polskiego dziedzictwa narodowego za granicą.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Paweł Piotrowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/43/2016 z dnia 9 czerwca 2016 r. (dowód: akta kontroli tom I str. 1)
Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 64, 00-322 Warszawa ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Longin Komolowski, Prezes Zarządu Krajowego Stowarzyszenia. (dowód: akta kontroli tom I str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Stowarzyszenie zrealizowało w badanym okresie³ 10 różnego rodzaju zadań na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego za granicą, finansowanych ze środków z budżetu państwa na podstawie umów zawieranych z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁴. Wybrane do kontroli cztery tego rodzaju zadania, SWP wykonało zgodnie z określonymi we wnioskach o dofinansowanie parametrami ilościowymi i jakościowymi oraz programami prac, osiągając we wszystkich założone cele i wskaźniki rezultatu realizacji zadań. Otrzymane na ten cel dotacje z budżetu państwa Stowarzyszenie wydatkowało, zgodnie z przeznaczeniem i terminowo. Terminowo rozliczyło się również z MKiDN z realizacji poszczególnych zadań i wykorzystania środków dotacji.

Efektom realizacji zadań było odrestaurowanie ołtarza głównego oraz nagrobka naściennego hrabiego Adama Baworowskiego w kościele w Kopyczyńcach w 2013 r. oraz Kaplicy Wiśniowieckich w Bazylice Archikatedralnej we Lwowie w 2014 r., a także m.in. zabezpieczenie przed wodami opadowymi części podziemnej Katedry w Żytomierzu w 2013 r.

NIK ocenia negatywnie nieprzestrzeganie przez SWP postanowień umów zawartych z MKiDN obligujących tę jednostkę do stosowania przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*⁵, przy udzielaniu zamówień na dostawę, usługi i roboty budowlane. Bez stosowania ww. ustawy Stowarzyszenie udzieliło trzech zamówień na roboty budowlane, na których realizację wydatkowało kwotę ogółem 438,0 tys. zł (co stanowiło 51% środków wydatkowanych na realizację wybranych do kontroli umów). Należy dodać, że w raportach końcowych z realizacji

¹ Dalej także: Stowarzyszenie lub SWP.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosowana jest ocena opisowa, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

³ Kontrolą objęto lata 2012-2016 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych).

⁴ Dalej także: MKiDN lub Ministerstwo.

⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm., dalej także: *ustawa Pzp*.

zadań objętych kontrolą, które zostały przekazane do MKiDN, każdorazowo znajdowało się oświadczenie o stosowaniu przez Stowarzyszenie *ustawy Pzp* przy udzielaniu zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane, co jak wynika z ww. ustaleń kontroli, w przypadku trzech raportów było niezgodne ze stanem faktycznym. SWP nie przestrzegało ponadto wymogów określonych w art. 152 ust. 1 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*⁶ oraz postanowień objętych kontrolą umów zawartych z MKiDN, obligujących tę jednostkę do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków dokonywanych ze środków dotacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawidłowość realizacji projektów dofinansowanych ze środków budżetu państwa w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego za granicą

Opis stanu faktycznego

1.1. W badanym okresie Stowarzyszenie podpisało ogółem 10 umów (dwie – w 2012 r. oraz po cztery – w 2013 i 2014 r.), na realizację zadań (projektów) z zakresu ochrony dziedzictwa polskiego za granicą. Wszystkie ww. umowy, zawarte z MKiDN⁷, przewidywały sfinansowanie ze środków budżetu państwa całości kosztów planowanych do poniesienia na realizacji poszczególnych zadań. Kwota dotacji z budżetu państwa przyznana Stowarzyszeniu na realizację tych zadań wyniosła ogółem 1 454,7 tys. zł, z czego wykorzystano 1 452,2 tys. zł, tj. 99,8%. W poszczególnych latach kwoty dotacji przyznanych w tym zakresie (oraz wykorzystanych) kształtowały się następująco: 2012 r. – 321,2 tys. zł (320,2 tys. zł); 2013 r. – 643,5 tys. zł (642,0 tys. zł); w 2014 r. – 490,0 tys. zł (490,0 tys. zł). W 2015 r. oraz w 2016 r., do czasu zakończenia czynności kontrolnych (20 lipca), Stowarzyszenie nie zawarło tego rodzaju umów⁸.

(dowód: akta kontroli tom I str. 51-53)

Szczegółowymi badaniami kontrolnymi objęto realizację następujących czterech umów zawartych w tym zakresie z MKiDN, na realizację których Stowarzyszenie otrzymało dotacje z budżetu państwa w łącznej kwocie 863,5 tys. zł:

- nr 00949/13/DDK z 15 maja 2013 r.⁹; dotycząca realizacji zadania pn. „Zakończenie prac konserwatorskich w Kościele p.w. WNMP w Kopyczyńcach na Ukrainie” (kwota przyznanej dotacji - 120,5 tys. zł);
- nr 00783/13/DDK z 15 maja 2013 r.¹⁰, dotycząca realizacji zadania pn. „Katedra św. Zofii w Żytomierzu – zakończenie prac zabezpieczających przed wilgocią” (kwota przyznanej dotacji - 238,0 tys. zł);
- nr 00883/13/DDK z dnia 24 maja 2013 r.¹¹, dotycząca realizacji zadania pn. „Prace konserwatorskie w Katedrze Lwowskiej Obrządku Łacińskiego we Lwowie¹² – Kaplica Wiśniowieckich: IV etap” (kwota przyznanej dotacji - 205,0 tys. zł);

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 885, ze zm.

⁷ W badanym okresie Stowarzyszenie nie zawierało umów na realizację tego rodzaju zadań z innymi organami administracji rządowej, w tym z Ministrem Spraw Zagranicznych.

⁸ W 2015 r. Stowarzyszenie złożyło jeden wniosek dotyczący realizacji tego rodzaju projektu, który nie uzyskał akceptacji, a w 2016 r. – trzy wnioski, z których jeden został zaakceptowany, przy czym do czasu zakończenia czynności kontrolnych nie została jeszcze podpisana umowa na jego realizację.

⁹ Dalej także: umowa nr 949/13.

¹⁰ Dalej także: umowa nr 783/13.

¹¹ Dalej także: umowa nr 883/13.

¹² Właściwa pełna nazwa tego obiektu: „Bazylika Archikatedralna Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny”.

- nr 02516/14/DDK z dnia 16 maja 2014 r.¹³, dotycząca realizacji zadania „Zakończenie prac konserwatorskich przy ołtarzu z Kaplicy Wiśniowieckich w Katedrze Lwowskiej Obrządku Łacińskiego” (kwota przyznanej dotacji – 300,0 tys. zł).

Ze strony Stowarzyszenia ww. umowy zostały podpisane, zgodnie z § 27 ust. 2 Statutu Stowarzyszenia, przez dwóch członków Zarządu Krajowego SWP (tj. przez Prezesa oraz Członka Zarządu)

(dowód: akta kontroli tom I str. 26, 51-53, 159, 300, 390; tom II str. 12)

Realizację ww. zadań Zarząd Krajowy SWP powierzył Oddziałowi Stowarzyszenia w Krakowie¹⁴ i działającemu przy nim Ośrodkowi Ochrony Polskiego Dziedzictwa za Granicą¹⁵, na podstawie porozumień z 10 czerwca 2013 r. i 26 czerwca 2014 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 54-62, 63-65)

2.2. Zgodnie postanowieniami umów wybranych do kontroli, realizacja poszczególnych zadań sfinansowana została w całości ze środków dotacji z budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli tom I str. 51-52, 154, 295, 387; tom II, str. 8-9)

W jednym przypadku (umowy nr 883/13) na podstawie aneksu z 5 listopada 2013 r. zwiększony został zakres rzeczowy zadania realizowanego przez Stowarzyszenie w ramach umowy (o dodatkowe prace konserwatorskie), jak i koszty jego realizacji, finansowane ze środków dotacji, o kwotę 44,0 tys. zł. Pozostałe umowy wybrane do kontroli nie były zmieniane, w trakcie ich realizacji.

(dowód: akta kontroli tom I str. 51-52, 380-395, 398-410, 413-425; tom II str. 111-113)

Stwierdzono, że w przypadku trzech umów (nr: 783/13, 883/13, 2516/14) zakres rzeczowy faktycznie zrealizowanych zadań przez Stowarzyszenie, jak i koszty ich realizacji były zgodne z podanymi we wnioskach o dofinansowanie, w oparciu o które zawarto umowy.

(dowód: akta kontroli tom I str. 51-51, 288-305, 307-317, 380-395, 398-410; tom II str. 1-17, 20-30, 111-113)

W przypadku umowy nr 949/13 ustalono, że koszty poniesione przez Stowarzyszenie na realizację zadania były mniejsze o 1,5 tys. zł od kosztów planowanych, określonych we wniosku o dofinansowanie oraz w umowie. Przyczyną były mniejsze (o połowę) od planowanych koszty poniesione przez SWP z tytułu wypłaty honorarium za udział w komisjach konserwatorskich (z dwóch planowanych, zorganizowana została tylko jedna taka komisja). Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 1,5 tys. zł Stowarzyszenie zwróciło na rachunek MKiDN w dniu 6 grudnia 2013 r., tj. w terminie określonym w § 10 ust. 3 umowy¹⁶.

(dowód: akta kontroli tom I str. 52, 143-144, 147-164, 171-172)

Ustalono, że koszt robót budowlanych oraz prac konserwatorskich przy realizacji zadań wskazany we wnioskach Stowarzyszenia o dofinansowanie zadań, wybranych do kontroli, określany był na podstawie wycen (kosztorysów) opracowanych przez późniejszych wykonawców tych prac.

(dowód: akta kontroli tom I str. 80-95)

¹³ Dalej także: umowa nr 2516 /14.

¹⁴ Dalej także: Oddział lub Oddział w Krakowie.

¹⁵ Dalej także: Ośrodek, który zgodnie z uchwałą Rady Krajowej Stowarzyszenia nr 19/2009/VII z dnia 12 grudnia 2009 r. jest jednostką organizacyjną Stowarzyszenia podległą jego Zarządowi Krajowemu, powołaną (z dniem 1 stycznia 2010 r.) w celu działania na rzecz polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami kraju.

¹⁶ Zgodnie z którym zleceniobiorca miał obowiązek zwrócić niewykorzystane środki w terminie do 15 stycznia 2014 r.

Dyrektor Biura Oddziału w Krakowie w wyjaśnieniach w tej sprawie podał, że koszty bezpośrednich prac konserwatorskich oraz remontowo-budowlanych określały osoby kierujące realizacją całego projektu na podstawie opracowanych wcześniej ekspertyz stanu zachowania i szacunkowych kosztorysów. Po przeprowadzeniu analizy celowości wydatków, zatwierdzenia kosztów dokonywał kierownik Ośrodka.

(dowód: akta kontroli tom I str. 97, 99, 100-122)

Oddział nie dysponował kosztorysem prac konserwatorskich, w oparciu o który ustalono koszt wykonania dodatkowych prac wskazany przez Stowarzyszenie we wniosku o dofinansowanie z dnia 14 października 2013 r. oraz w aneksie do umowy nr 883/18.

W znajdującym się w Oddziale kosztorysie z 14 października 2013 r., opracowanym przez wykonawcę przedmiotowego zadania, w skład dodatkowych kosztów, na kwotę ogółem 44,0 tys. zł, wchodziły koszty wykonania dodatkowych prac w zakresie konserwacji sztukaterii (o pow. 9 m²) w wysokości ok. 11,9 tys. zł oraz koszty z tytułu dodatku za pracę na rusztowaniach przy realizacji całego zadania w wysokości ok. 32,1 tys. zł, które nie zostały uwzględnione w ww. wniosku o dofinansowanie oraz w aneksie do umowy.

(dowód: akta kontroli tom I str. 90-91, 123, 125, 129, 398-412; tom II str. 78-79)

Kierownik Ośrodka w wyjaśnieniach w tej sprawie wskazał m.in., że Ministerstwo nie wyraziło zgody na zastosowanie współczynnika za pracę na rusztowaniu do całej powierzchni sztukaterii. Aprobata zyskała natomiast propozycja dotycząca wykonania dodatkowo konserwacji ścian kaplicy poniżej dolnego gzymsu, co znalazło wyraz w zaktualizowanym preliminarzu kosztów zadania (zamieszczonym we wniosku o dofinansowanie). W koszty dodatkowych prac, wchodził koszt konserwacji sztukaterii (o pow. 9 m²) w wysokości ok. 16,8 tys. zł oraz koszt konserwacji ścian poniżej dolnego gzymsu (o pow. 40 m²) w wysokości – 27,6 tys. zł, co ustalono z wykonawcą prac konserwatorskich po otrzymaniu od kontrolera NIK pytania w tej sprawie. Oddział nie posiadał takiego dokumentu, ponieważ regulamin konkursu nie wymagał załączania do wniosków o dofinansowanie szczegółowych kosztorysów prac konserwatorskich.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 123, 125, 127-129; tom II str. 79)

Zarówno w aneksie nr 1 do umowy nr 883/13, jak i we wniosku Stowarzyszenia o dofinansowanie, na podstawie którego podpisany został ww. aneks, nie określono powierzchni ścian kaplicy, które miały być dodatkowo objęte pracami konserwacyjnymi, a których wartość zgodnie z ww. wyjaśnieniami Kierownika Ośrodka wynosiła 62,7% dodatkowej kwoty dotacji przyznanej na realizację ww. umowy. W przedmiotowym wniosku nie określono również szczegółowego programu prac konserwatorskich przy ścianach kaplicy. Przedstawiony przez SWP we wniosku o dofinansowanie program tego rodzaju prac odnosił się wyłącznie do pozostałych elementów (składowych) zadania realizowanego w ramach umowy.

(dowód: akta kontroli tom I str. 125, 398-410)

Kierownik Ośrodka w wyjaśnieniach w tej sprawie podał, że w dniu aktualizacji wniosku nie został jeszcze ustalony przez wykonawcę szczegółowy zakres oraz powierzchnia dodatkowych prac konserwatorskich przy ścianach w Kaplicy Wiśniowieckich. Podejmowanie działań konserwatorskich na przełomie października i listopada wymagało ustalenia na miejscu warunków klimatycznych panujących w kaplicy (temperatury, stopnia zawilgocenia) i dostosowania do nich działań konserwatorskich. Ich realizacja była również uzależniona od otrzymania zgody ze strony proboszcza Bazyliki Archikatedralnej.

(dowód: akta kontroli tom I str. 128-129)

1.3. Zgodnie z art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*, jednostki którym udzielona została dotacja, są obowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

W umowach zawartych z MKiDN określono, że Stowarzyszenie zobowiązane jest do stosowania przepisów *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*¹⁷ oraz prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej środków finansowych otrzymanych na realizację poszczególnych zadań. Podobne zapisy zamieszczone zostały w porozumieniach (z 10 czerwca 2013 r. oraz 26 czerwca 2014 r.), na podstawie których Zarząd Krajowy Stowarzyszenia przekazał Oddziałowi w Krakowie, realizację zadań objętych kontrolą.

(dowód: akta kontroli tom I str. 54-62, 160-161, 301-302, 391-392; tom II str. 14-15)

Ustalono, że Oddział w Krakowie prowadził oddzielnie dla każdego zadania realizowanego na podstawie umów zawartych z MKiDN, wyodrębnioną ewidencję księgową na kontach analitycznych do konta 543-22, służących do ewidencjonowania kosztów ponoszonych na ich realizację. Przychody z tytułu dotacji na realizację poszczególnych zadań ewidencjonowane były na kontach analitycznych do konta 743-22. Oddział nie prowadził natomiast odrębnych ewidencji dotyczących wydatków dokonywanych ze środków dotacji na realizację poszczególnych zadań.

(dowód: akta kontroli tom I str. 130-142)

Główna Księgowy Oddziału w wyjaśnieniach w tej sprawie podała m.in., że zapisy na kontach analitycznych do konta 543-22, zawierają wskazanie numeru wyciągu bankowego, raportu kasowego, polecenia księgowania, w którym ujęty został konkretny wydatek ze środków dotacji. Koszty ewidencjonowane były w momencie zapłaty. Każda z osób fizycznych zatrudnionych przy pracach konserwatorskich posiadała osobną kartotekę osobową, w której ewidencjonowana była data wypłaconego wynagrodzenia, numer wyciągu bankowego lub raportu kasowego oraz czego dotyczy wypłata. Prowadzone było również konto syntetyczne 226-22, na którym ujmowane były rozliczenia z tytułu podatków od wynagrodzeń.

(dowód: akta kontroli tom I str. 136-142)

Środki dotacji przekazane przez MKiDN na sfinansowanie wszystkich ww. zadań przechowywane były przez Oddział na tym jednym tym samym rachunku bankowym, z którego następnie finansowane były wydatki ponoszone przez Oddział na ich realizację.

W *Szczegółowych zasadach rachunkowości rozliczania dotacji* (pkt 1 lit. C), przyjętych przez Zarząd Krajowy Stowarzyszenia uchwałą Nr II/1/2013 z dnia 14 lutego 2013 r., określono, że każdy projekt i zlecone zadanie dysponować powinien jednym pomocniczym rachunkiem bankowym.

(dowód: akta kontroli tom II str. 121-123, 151)

Główna księgowa Oddziału w wyjaśnieniach w tej sprawie podała, że ww. uchwały Zarządu Krajowego Stowarzyszenia wraz z załącznikiem Oddział nie nigdy nie otrzymał. W związku z powyższym dotacje na zadania zlecone przez MKiDN nie były przechowywane przy wykorzystaniu wydzielonych rachunków bankowych.

(dowód: akta kontroli tom II str. 157-159, 162)

Główna Księgowy Stowarzyszenia w wyjaśnieniach w tej sprawie wskazała, że treść przywołanego zapisu *Szczegółowych zasadach rachunkowości rozliczania dotacji*

¹⁷ Dz. U. z 2016 r., poz. 1047.

jest nieprecyzyjna. W zamierzeniu chodziło o sposób rozliczeń dotyczący dotacji otrzymywanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Słowo projekt zostało użyte w kontekście umów podpisywanych z MSZ. Dodatkowo zapis ten miał dotyczyć wyłącznie działań w Biurze Zarządu Krajowego, dysponującym możliwością otwierania kolejnych rachunków pomocniczych. Konsekwencją tego było nieprzekazanie ww. Zasad do oddziałów, ponieważ sytuacja ta miała dotyczyć jedynie rachunków będących w dyspozycji Biura Zarządu Krajowego SWP. Podaje ponadto, że w związku z tym, że przedmiotowe zapisy są nieprecyzyjne i mogą budzić wątpliwości, zostaną one doprecyzowane w najbliższym czasie.

(dowód: akta kontroli tom II str. 157-159, 162)

Ustalono, że zgodnie z postanowieniami umów zawartych z MKiDN, wszystkie faktury i rachunki stanowiące podstawę rozliczenia finansowego dotacji przekazanych Stowarzyszeniu na realizację zadań wybranych do kontroli opatrzone zostały klauzulą „płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

(dowód: akta kontroli tom II str. 121)

1.4. Na realizację czterech zadań objętych kontrolą Stowarzyszenie wydatkowało ogółem 862,0 tys. zł. Struktura wydatków poniesionych na ten cel (sfinansowanych ze środków dotacji) kształtowała się następująco:

- roboty budowlane i prace konserwatorskie – 837,5 tys. zł;
- honorarium za udział w komisji konserwatorskiej – 10,0 tys. zł;
- nadzór i obsługa księgową realizowanych zadań – 5,9 tys. zł;
- opracowanie dokumentacji powykonawczej – 5,0 tys. zł;
- honorarium za konsultacje naukowe – 3,6 tys. zł.

W wyniku analizy dokumentacji rozliczeniowej¹⁸ ustalono, że środki dotacji wydatkowane zostały przez Stowarzyszenie w okresach w terminach określonych w umowach zawartych z MKiDN, na działania realizowane w okresach w nich wskazanych. Nie wystąpiły przypadki przekroczenia kwot planowanych wydatków na sfinansowanie poszczególnych rodzajów kosztów, określonych w umowach lub w załącznikach do umów.

(dowód: akta kontroli tom I str. 171-178, 181-206, 310-315, 318-333, 416-422, 426-453; tom II str. 22-28, 31-53)

1.5. W § 15 umów zawartych z MKiDN (wybranych do kontroli) określono, że do zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane opłacanych ze środków finansowych MKiDN, zleceniobiorca (tj. Stowarzyszenie), stosuje przepisy *ustawy Pzp*.

(dowód: akta kontroli tom I str. 163, 304, 394; tom II str. 16)

W § 13 ust. 2 przywołanych wyżej porozumień, dotyczących przekazania przez Zarząd Krajowy Stowarzyszenia, Oddziałowi w Krakowie do realizacji zadań finansowanych ze środków finansowych MKiDN, zamieszczone zostały zapisy obligujące Oddział do stosowania przepisów *ustawy Pzp* przy udzielaniu zamówień opłacanych ze środków pochodzących z dotacji.

(dowód: akta kontroli tom I str. 55, 61)

W wyniku kontroli ustalono, że Oddział w Krakowie, nie stosował przepisów *ustawy Pzp* przy udzielaniu zamówień, finansowanych ze środków dotacji w ramach realizacji wybranych do kontroli umów zawartych z MKiDN. Poza trzema przypadkami do udzielonych zamówień nie miały zastosowania przepisy *ustawy*

¹⁸ Tj. m.in. sporządzonych przez Stowarzyszenie raportów końcowych z realizacji poszczególnych zadań, umów zawartych przez tę jednostkę z wykonawcami poszczególnych prac, faktur (rachunków) oraz dowodów zapłaty za wykonane prace.

Pzp, ze względu na ich wartość niższą niż próg określony w art. 4 pkt 8 tej ustawy (który do dnia 15 kwietnia 2014 r. wynosił 14,0 tys. euro, a w okresie późniejszym 30,0 tys. euro). W trzech poniższych przypadkach wartość udzielonych przez Oddział zamówień przekraczała natomiast ww. próg:

- wartość zamówienia udzielonego na podstawie umowy o dzieło Nr 29/2013 z 27 czerwca 2013 r., której przedmiotem było zakończenie prac zabezpieczających przed wilgocią Katedrę św. Zofii w Żytomierzu, wynosiła 187 317,06 zł netto (230 400,00 zł brutto);
- wartość zamówienia udzielonego na podstawie umowy o dzieło Nr 31/2013 z dnia 27 czerwca 2013 r., której przedmiotem były prace konserwatorskie przy Kaplicy Wiśniowieckich (IV etap) w Katedrze Lwowskiej Obrządku Łacińskiego, wynosiła 71 600,00 zł netto/brutto (wykonawca był zwolniony z podatku VAT);
- wartość zamówienia udzielonego na podstawie umowy o dzieło Nr 11/MKiDN/2014 z dnia 2 czerwca 2014 r., której przedmiotem było zakończenie prac konserwatorskich przy ołtarzu w Kaplicy Wiśniowieckich w Katedrze Lwowskiej Obrządku Łacińskiego, wynosiła 136 000,00 zł netto/brutto (wykonawca zwolniony z podatku VAT).

W ww. umowach każdorazowo wskazywano, że zostały zawarte zgodnie z art. 4 pkt 8 ustawy *Pzp*, podczas gdy w przeliczeniu na euro¹⁹ wartość udzielonych zamówień w tych przypadkach była wyższa od kwoty wskazanej w przedmiotowym przepisie, tj. wynosiła: umowa Nr 29/2013 - 44,6 tys. euro; umowa nr 31/2013 – 17,8 tys. euro; umowa Nr 11/MKiDN/2014 – 32,2 tys. euro.

Powyższe umowy podpisane zostały przez Dyrektora Biura Oddziału oraz Główną Księgową tej jednostki.

(dowód: akta kontroli tom I str. 181-206, 318-333, 426-453; tom II str. 31-53, 77)

Dyrektor Biura Oddziału w wyjaśnieniach w tej sprawie podał m.in., że zapis o stosowaniu ustawy PZP został omyłkowo zamieszczony w powyższych umowach. Wyboru wykonawców dokonywano nie w trybie ww. ustawy, ze względu na fakt, że realizowane w 2013 i 2014 r. działania konserwatorskie oraz prace remontowo budowlane były kontynuacją lub kolejnym etapem prac zapoczątkowanych we wcześniejszych latach przez wykonawców, którzy podjęli się realizacji całości projektu. Prace budowlano-remontowe w katedrze św. Zofii w Żytomierzu, rozpoczęły się w 2009 r., były kontynuowane w 2010 r., a ostatni ich etap przypadł na 2013 r. Prace konserwatorskie w Kaplicy Wiśniowieckich rozpoczęły się w 2010 r. i trwały do 2014 r. Pierwsze działania konserwatorskie przy ołtarzu w kościele w Kopyczyńcach był realizowane w latach 2008-2009, a ich zakończenie odbyło się dopiero w 2013 r. Konieczność dostosowania zakresu prac do wysokości przyznanych środków finansowych lub ich czasowe zawieszenie wymagało prowadzenia projektu przez tego samego wykonawcę.

Dyrektor Biura wskazał ponadto, że wykonawcy poszczególnych prac zostali przez Stowarzyszenie wskazani we wnioskach o dofinansowanie danego projektu. Zgodnie z regulaminem konkursów we wniosku należało przedstawić kwalifikacje zawodowe wykonawcy oraz dotychczasowe doświadczenie w pracach konserwatorskich, ze szczególnym uwzględnieniem prac realizowanych na terenie Ukrainy. Ten ostatni element znacznie zawężył grono potencjalnych wykonawców. Istotnym elementem wyboru wykonawcy prac było wcześniejsze opracowanie przez

¹⁹ Przy uwzględnieniu średniego kursu złotego w stosunku do euro określonego w kolejnych rozporządzeniach Prezesa Rady Ministrów w sprawie średniego kursu złotego do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych z dnia: 16 grudnia 2011 r. (Dz.U. Nr 282, poz. 1650), a następnie z dnia 23 grudnia 2013 r. (Dz.U. poz. 1692), który do dnia 31 grudnia 2013 r. wynosił 4,0196, a następnie do dnia 1 stycznia 2014 r. – 4,2249.

niego tzw. ekspertyzy stanu zachowania zabytku zawierającej propozycję kompleksowego programu prac konserwatorskich lub remontowo-budowlanych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 96-99)

Prezes Zarządu Krajowego SWP w wyjaśnieniach w tej sprawie podał m.in., że poszczególne zadania miały specjalistyczny charakter i realizowano je zatrudniając konserwatorów, którzy prowadzili poprzednie etapy prac. Nazwiska tych osób lub nazwy firm wskazane były we wnioskach składanych do MKiDN i były przez Ministerstwo zaakceptowane.

(dowód: akta kontroli tom II str. 118-119)

Ustalono, że Stowarzyszenie w złożonych do MKiDN wnioskach o dofinansowanie realizacji ww. zadań, zamieściło informacje o osobach lub podmiotach, które prowadzić miały prace konserwacyjne. W przypadku wniosków z 2013 r. dane takie podane zostały w pkt C1, przeznaczonym na informacje dotyczące wykształcenia, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego osób zaangażowanych w realizację danego zadania. W przypadku wniosku z 2014 r. – informacje o wykonawcach prac konserwatorskich zamieszczone zostały w pkt B3, przeznaczonym na informacje dotyczące wykształcenia, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego osób odpowiedzialnych za koordynację merytoryczną i organizację zadania.

(dowód: akta kontroli tom I str. 150, 291, 383; tom II str. 5)

Dyrektor Generalny MKiDN w informacji dotyczącej przyczyn wymagania od wnioskodawców podawania we wnioskach o dofinansowanie (a więc jeszcze przed podpisaniem umów o dofinansowanie poszczególnych zadań), informacji na temat osób zaangażowanych w realizację zadania, poinformował m.in., iż udział specjalistów w realizowanym projekcie podwyższał wartość merytoryczną wniosku oraz dawał gwarancję wykonania zaplanowanych prac na najwyższym specjalistycznym poziomie.

(dowód: akta kontroli tom II str. 101-103)

1.6. MKiDN nie przeprowadzało w Stowarzyszeniu kontroli dotyczących prawidłowości realizacji zadań objętych badaniami kontrolnymi.

(dowód: akta kontroli tom II str. 102, 104)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Stowarzyszenia w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. SWP nie przestrzegało postanowień umów zawartych z MKiDN²⁰, obligujących tę jednostkę do stosowania *ustawy Pzp* przy udzielaniu zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane opłacanych ze środków finansowych Ministerstwa.

W latach 2013-2014, w trzech przypadkach Oddział w Krakowie bez stosowania przepisów *ustawy Pzp* udzielił zamówień na roboty budowlane (prace konserwacyjne), pomimo iż do zamówień nie miały zastosowania przepisy art. 4 pkt 8 ww. *ustawy*, określające maksymalną wartość zamówień, do której nie stosuje się przepisów ustawy. Dotyczyło to zamówień udzielonych na podstawie umów o dzieło nr: 29/2013; 31/2013 i 11/MKiDN/2014, na realizację których Stowarzyszenie wydatkowało ogółem 438,0 tys. zł ze środków dotacji otrzymanych z MKiDN.

Należy dodać, że w ww. umowach o dzieło zamieszczono zapisy informujące, że zostały one zawarte zgodnie z art. 4 pkt 8 *ustawy Pzp*, co było niezgodne ze stanem faktycznym.

²⁰ Nr: 783/13/DDK, 883/13/DDK, 2516/14/DDK.

(dowód: akta kontroli tom I str. 98, 304, 318-319, 331-333, 394, 426-427, 450-453;
tom II str. 16, 31-32, 77)

2. Zgodnie przepisami art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych* oraz postanowieniami objętych kontrolą umów zawartych z MKiDN, Stowarzyszenie zobowiązane było do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Tymczasem z ustaleń kontroli wynika, że wyodrębnioną ewidencją księgową dotyczącą wykorzystania środków dotacji otrzymanych z MKiDN, Oddział w Krakowie prowadził w formie analityki do konta 543 „Koszty statutowe pozostałe”, przeznaczonego do ewidencjonowania kosztów, a nie wydatków.

(dowód: akta kontroli tom I str. 130-142; tom II str. 143)

3. W wyniku badania dokumentacji z rozliczeń finansowych z wykonawcami poszczególnych prac w ramach realizacji wybranych do kontroli zadań objętych dofinansowaniem ze środków dotacji przekazanych przez MKiDN, stwierdzono, że znajdujące się w tej dokumentacji rachunki stanowiące podstawę rozliczeń kosztów ponoszonych na realizację zawartej z MKiDN umowy Nr 883/13, nie zawierają adnotacji o ich sprawdzeniu (pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym), co stanowi naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 *ustawy o rachunkowości*.

(dowód: akta kontroli tom II str. 121, 126-127)

Dyrektor Biura Oddziału w Krakowie w wyjaśnieniach w tej sprawie podał m.in., że brak takich zapisów na rachunkach spowodowany był niedopatrzeniem będącym wynikiem likwidacji drugiego etatu w księgowości od 1 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 99)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że brak szczegółowego określenia zakresu dodatkowych prac konserwacyjnych, które miały być wykonane w Kaplicy Wiśniowieckich na podstawie aneksu nr 1 z dnia 5 listopada 2013 r. do zawartej z MKiDN umowy Nr 883/13, utrudnia ocenę prawidłowości ich rozliczenia.

(dowód: akta kontroli tom I str. 123, 125, 127-129, 402, 404, 408-410, 414-416, 421, 437-440)

Ocena częściowa

Stowarzyszenie wydatkowało otrzymane z MKiDN środki dotacji na realizację zadań, w przypadku wybranych do kontroli umów, zgodnie z przeznaczeniem i w terminach określonych w umowach. Niewykorzystane środki dotacji, w ramach realizacji jednego z zadań objętych kontrolą terminowo zwrócono do MKiDN, co NIK ocenia pozytywnie.

NIK ocenia natomiast negatywnie fakt, że SWP nie przestrzegało postanowień umów zawartych z MKiDN obligujących tę jednostkę do stosowania przepisów ustawy Pzp przy udzielaniu zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane. Z naruszeniem ww. postanowień, Stowarzyszenie wydatkowało kwotę ogółem 438,0 tys. zł (co stanowiło 51% środków wydatkowanych na realizację wybranych do kontroli umów), poprzez wybór trzech wykonawców prac remontowo-konserwatorskich z pominięciem przepisów ustawy Pzp. SWP nie przestrzegało ponadto wymogów określonych w art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych* oraz postanowień objętych kontrolą umów zawartych z MKiDN, obligujących tę jednostkę do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków dokonywanych ze środków dotacji.

2. Skuteczność realizacji projektów w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego.

Opis stanu faktycznego

2.1. Opracowane przez Stowarzyszenie raporty końcowe z realizacji czterech zadań objętych kontrolą złożone zostały do MKiDN w terminach określonych w umowach. Zamieszczone w ww. raportach informacje dotyczące:

- wydatków poniesionych na realizację poszczególnych zadań, sfinansowanych ze środków dotacji, były zgodne z dokumentacją źródłową znajdującą się w Oddziale w Krakowie;
- rzeczowej realizacji poszczególnych zadań, znajdowały potwierdzenie m.in. w protokołach z posiedzeń komisji powoływanych do oceny zrealizowanych prac, w skład których wchodził m.in. przedstawiciele MKiDN, oraz dokumentacji powykonawczej, w której w formie opisowej i fotograficznej przedstawiano przebieg i efekty wykonanych prac.

(dowód: akta kontroli tom I str. 167-180, 307-317, 413-425; tom II str. 20-30)

2.2. Zgodnie z umowami zawartymi z MKiDN, Stowarzyszenie zobowiązane było do osiągnięcia założonych celów i wskaźników określonych we wnioskach o dofinansowanie zadań.

(dowód: akta kontroli tom I str. 161, 302, 392; tom II str. 13)

Celem realizacji wybranych do kontroli zadań, zgodnie z wnioskami o ich dofinansowanie, było przeprowadzenie prac konserwacyjnych i remontowych w zabytkowych kościołach położonych na Ukrainie (w Kopyczyńcach, Lwowie i Żytomierzu), m.in. w celu przywrócenia właściwego wyglądu elementów wystroju ich wnętrz (ołtarzy, nagrobków ściennych, obrazów, sztukaterii naściennej, ścian, itp.), bądź poprawy stanu zabezpieczenia tego rodzaju obiektu przed zniszczeniem. Określone w ww. wnioskach wskaźniki przewidywanych rezultatów realizacji zadań każdorazowo określały planowaną liczbę: specjalistów zaangażowanych w realizację zadania, zabytków nieruchomości objętych pracami remontowymi, opracowanych ekspertyz i zaleceń konserwatorskich zrealizowanych w ramach realizacji zadania.

(dowód: akta kontroli tom I str. 150, 156, 291, 299, 383, 389; tom II str. 4, 11)

Z raportów końcowych oraz dokumentacji powykonawczej wynika, że w wyniku realizacji poszczególnych zadań osiągnięto, cele oraz wskaźniki przewidywanych rezultatów określone we wnioskach o dofinansowanie. Efektem przeprowadzonych prac w ramach realizacji zadań objętych kontrolą było:

- w kościele p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Kopyczyńcach - dokończenie prac konserwatorskich dotyczących ołtarza głównego oraz odrestaurowanie nagrobka naściennego hrabiego Adama Baworowskiego;
- w Katedrze św. Zofii w Żytomierzu – m.in. dokończenie prac zabezpieczających przed wodami opadowymi, co umożliwiło przywrócenie używalności części podziemnej tego obiektu oraz zabezpieczenie jej przed dalszą degradacją;
- w Bazylice Archikatedralnej we Lwowie – dokończenie kolejnego etapu prac konserwatorskich dotyczących Kaplicy Wiśniowieckich, dzięki czemu odrestaurowana Kaplica mogła być udostępniona wiernym i zwiedzającym Katedrę Lwowską.

(dowód: akta kontroli tom I str. 168-169, 200, 207-286, 308-309, 330, 334-379, 414-415, 449, 459-470; tom II str. 20-21, 49, 59-76)

Dyrektor Generalny MKiDN poinformował kontrolera NIK m.in., że Ministerstwo przyjęło bez uwag raporty końcowe Stowarzyszenia z realizacji ww. zadań. Sposób prezentacji danych w raportach nie budził wątpliwości, a proces rozliczenia przebiegał bezproblemowo. (dowód: akta kontroli tom II str. 103-104)

2.3. W protokole z dnia 7 listopada 2013 r. z posiedzenia komisji powołanej do oceny i odbioru prac konserwatorskich w Kaplicy Wiśniowieckich podano m.in., że komisja przyjęła wykonane w 2013 r. prace bez zastrzeżeń, wysoko oceniając ich poziom technologiczny i estetyczny. Jednocześnie wskazano, że „Komisja uznała za konieczną zmianę poprowadzenia rur odprowadzających wody opadowe z daszku nad Grobem Pańskim na północnej elewacji katedry. Pozostawienie dotychczasowego rozwiązania powoduje zawilgocenie ścian kaplicy Kompianów oraz kaplicy Wiśniowieckich. W konsekwencji sytuacja taka prowadzi do zniweczenia rezultatów dotychczasowych zabiegów konserwatorskich”.

(dowód: akta kontroli tom I str. 449)

Kierownik Ośrodka w wyjaśnieniach w tej sprawie podał m.in., że powyższe zalecenie komisji nie zostało wykonane. Zadania tego podjął zarząd parafii katedralnej. Miało to zostać przeprowadzane w porozumieniu z miejscowymi władzami konserwatorskim. Kierownik Ośrodka wskazał ponadto, że tego rodzaju prace nie mogły zostać uwzględnione w kolejnych etapach prac poradzonych przez stronę polską z powodu ich charakteru. Są to bowiem prace budowlane i powinny zostać wykonane na zlecenie inwestora lwowskiego zgodnie z obowiązującymi na Ukrainie przepisami budowlanymi i konserwatorskim.

(dowód: akta kontroli tom II str. 164, 166)

Dyrektor Generalny MKiDN odnosząc się do ww. sprawy poinformował kontrolera NIK m.in., że stan zachodniej ściany kaplicy Wiśniowieckich jest stale monitorowany przez polskich konserwatorów sztuki, realizujących kolejne projekty konserwatorskie. Kolejne komisje konserwatorskie, z udziałem przedstawicieli MKiDN, władz ukraińskich, zarządu parafii oraz wykonawców prac i ekspertów, wskazywały administratorowi obiektu (lwowskiej parafii katedralnej), na konieczność zmiany sposobu odprowadzenia wód opadowych z połaci dachowych, co dotychczas nie zostało zrealizowane²¹. Dyrektor wskazał ponadto, że projekty dotyczące ochrony polskiego dziedzictwa za granicą są realizowane na terenie państw trzecich i że w rzeczywistości w najlepszym przypadku odbywa się to w środowisku w najlepszym przypadku obojętnym, a niejednokrotnie nieprzychylnym. Efekty podejmowanych działań uzależnione są od współpracy władz lokalnych oraz administratorów zabytkowych obiektów.

(dowód: akta kontroli tom II str. 167-174)

2.4. Stowarzyszenie wywiązywało się z postanowień umów zawartych MKiDN objętych kontrolą dotyczących:

- opatrywania materiałów informacyjnych dotyczących realizowanych zadań logotypem MKiDN oraz zamieszczania na nich oraz na dokumentach księgowych informacji, że prace zostały sfinansowane ze środków MKiDN;
- przechowywania dokumentów stanowiących podstawę rozliczenia finansowego zadań przez okres pięciu lat, po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym dane zadanie było realizowane.

(dowód: akta kontroli tom I str. 160-16, 181-207, 301-302, 318-334, 391-392, 426-459; tom II str. 14-15, 31-59, 121, 126-127, 175)

²¹ Generalny MKiDN dołączył do pisma z informacją dla kontrolera NIK, protokoły z 7 października 2015 r. i 27 maja 2016 r. z posiedzeń komisji nadzorujących prace konserwatorskie prowadzone w Bazylice Archikatedralnej we Lwowie w latach 2015-2016, w których komisja skierowała do administratora tego obiektu zalecenia, o których jest mowa w ww. informacji.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Stowarzyszenia w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Przedłożone przez Stowarzyszenie do MKiDN raporty końcowe z wykonania zadań objętych badaniami kontrolnymi, zawierały oświadczenie (w Części III raportów, pn. „Dodatkowe informacje”), w którym wskazywano m.in., że „zamówienia na dostawy, usługi i roboty budowlane za środki finansowe uzyskane w ramach umowy zostały dokonane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych”, które w przypadku realizacji trzech umów zawartych z MKiDN (o numerach: 783/13; 883/13 i 2516/14), było niezgodne ze stanem faktycznym, jak wynika z ustaleń kontroli przedstawionych w punkcie 1.5. niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli tom I str. 316, 423; tom II str. 28)

Prezes i Członek Zarządu Krajowego Stowarzyszenia, którzy podpisali ww. raporty końcowe, w wyjaśnieniach w tej sprawie wskazali m.in., że we wnioskach o sfinansowanie ww. zadań SWP wskazał osoby, które będą bezpośrednio wykonywać prace remontowe i konserwatorskie. Stowarzyszenie nie miało żadnego wpływu na kształt formularza wniosku, podpisanych umów oraz wzoru raportu końcowego. Były to standardowe wzory dotyczące wszystkich podmiotów startujących w konkursie, opracowane przez MKiDN, nieuwzględniające specyfiki ww. kontynuowanych zadań.

(dowód: akta kontroli tom II str. 178-179)

Ocena częściowa

Stowarzyszenie zrealizowało objęte kontrolą zadania finansowane ze środków z budżetu państwa zgodnie z określonymi we wnioskach o dofinansowanie parametrami ilościowymi i jakościowymi oraz programami prac. We wszystkich przypadkach osiągnięto założone cel i wskaźniki rezultatu realizacji zadań, co NIK ocenia pozytywnie. Efektem realizacji zadań było: odrestaurowanie ołtarza głównego oraz nagrobka naściennego hrabiego Adama Baworowskiego w kościele p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Kopyczyńcach; zabezpieczenie przed dalszą degradacją części podziemnej Katedry św. Zofii w Żytomierzu i przywrócenie jej używalności; odrestaurowanie Kaplicy Wiśniowieckich w Bazylice Archikatedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Lwowie, dzięki czemu mogła być udostępniona wiernym i zwiedzającym.

Ocenę prawidłowości rozliczenia się Stowarzyszenia z realizacji ww. zadań obniża natomiast fakt, przekazania do MKiDN w trzech przypadkach raportów końcowych z realizacji zadań zawierających niezgodne ze stanem faktycznym oświadczenie o stosowaniu przez Stowarzyszenie ustawy Pzp przy udzielaniu zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²², wnosi o:

- 1) udzielanie zamówień na usługi, dostawy i roboty budowlane, finansowanych ze środków dotacji z budżetu państwa, na zasadach określonych w umowach zawieranych z MKiDN;
- 2) zamieszczanie w raportach końcowych z realizacji zadań finansowanych ze środków dotacji z budżetu państwa oraz w zawieranych umowach

²² Dz. U. z 2015 r., poz. 1096, ze zm.

z wykonawcami robót budowlanych finansowanych z tych środków rzetelnych informacji dotyczących trybu udzielania zamówień;

- 3) prowadzenie ewidencji wydatków dokonywanych ze środków dotacji na zasadach określonych w *ustawie o finansach publicznych* oraz w zawieranych umowach;
- 4) zamieszczanie na dowodach księgowych wszystkich wymaganych informacji, wskazanych w art. 21 ust. 1 pkt 6 *ustawy o rachunkowości*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Prezesa Zarządu Krajowego Stowarzyszenia, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 25 sierpnia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Paweł Piotrowski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

D.W.